

Behandeling

Diabetes en nuchter zijn voor een operatie of onderzoek met anesthesie

Voor een operatie of onderzoek waarvoor anesthesie of sedatie nodig is, mag u langere tijd niet eten. Als u diabetes heeft, kunt dan last krijgen van een aantal vervelende verschijnselen door een te hoge of te lage bloedglucosespiegel. Om dit te voorkomen is het belangrijk dat u de instructies in deze folder goed leest en opvolgt.

Krijgt u een onderzoek bij de Maag-, Darm-, Lever-arts of longarts? Houd u dan aan de instructies in de folder die u van de MDL-arts of longarts krijgt over het nuchter zijn en de diabetes voorbereiding.

Adviezen en aanwijzingen

Hier vindt u alle belangrijke informatie

Vorbereiding

Nuchter zijn

Op de dag van de operatie of het onderzoek moet u nuchter zijn:

Wordt u opgenomen vóór 12:00 uur:

- U bent nuchter vanaf 24.00 uur. U mag tot 2 uur voor aankomst in het ziekenhuis heldere vloeistof drinken, zoals water, thee en koffie zonder melk, eventueel met zoetje.
- Een slokje water om uw medicijnen in te nemen of bij het tandenpoetsen mag nog wel.
- Nuchter zijn van eten en drinken betekent ook: geen snoep. U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken. Gooi de kauwgom weg als u naar de operatieafdeling gaat.

Wordt u opgenomen na 12:00 uur:

- U mag vóór 6:00 uur een licht ontbijt (2 beschuiten met jam) en een kopje thee of koffie.
- U mag tot 2 uur voor aankomst in het ziekenhuis heldere vloeistof drinken, zoals water, thee en koffie zonder melk, eventueel met zoetje.
- Een slokje water om uw medicijnen in te nemen of bij het tandenpoetsen mag nog wel.
- Nuchter zijn van eten en drinken betekent ook: geen snoep. U mag nog wel kauwgom kauwen, maar u mag de kauwgom niet doorslikken. Gooi de kauwgom weg als u naar de operatieafdeling gaat.

Bloedsuikerverlagende medicijnen stoppen of doorgaan?

- Rondom de operatie kan een sensor voor de controle van uw bloedsuikerwaarden onbetrouwbare uitkomsten geven. Daarom gebruiken we deze dan niet. U wordt extra geprikt voor de bloedsuikercontrole.
- Voor de operatie/onderzoek en daarna moet u maatregelen treffen voor de hoeveelheid insuline die u gebruikt. Hieronder kunt u zien wat u moet doen.

Aanpassen van uw bloedsuikerverlagende medicijnen rondom de operatie/onderzoek

	Wat moet u doen?
SGLT-2 remmers	Deze 4 dagen voor de operatie of onderzoek stoppen.

De dag voor opname

	Nuchter blijven vanaf 24:00 uur
Bloedsuiker verlagende tabletten	<ul style="list-style-type: none"> • Als u Metformine gebruikt, hoort u bij de preoperatieve screening of u deze wel of niet mag innemen. • Neem de andere bloedsuikerverlagende tabletten wel in.
GLP1 tablet/injectie	<ul style="list-style-type: none"> • Geen aanpassing.
Kortwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Geen aanpassing.
Mix- insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Voor het avondeten 75% van de normale dosis spuiten.
Middellangwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Als u in de ochtend spuit: 100% van de normale dosering spuiten. • Als u in de avond spuit: 75% van de normale dosering spuiten.
Langwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Als u in de ochtend spuit: 100% van de normale dosering spuiten. • Als u in de avond spuit: 75% van de normale dosering spuiten.
Ultra langwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Als u in de ochtend spuit: 75% van de normale dosering spuiten. • Als u in de avond spuit: 50% van de normale dosering spuiten.
Insuline met GLP1	<ul style="list-style-type: none"> • U spuit 50% van uw normale dosering.
Insulinepomp	<ul style="list-style-type: none"> • Manuele modus: basaalstand nacht naar 75% • Hybride closed loop: geen wijzigingen.

De dag van opname

	Opname vóór 12:00 uur	Opname na 12:00 uur
Bloedsuiker verlagende tabletten	<ul style="list-style-type: none"> Als u Metformine gebruikt hoort u bij de preoperatieve screening of u deze wel of niet mag innemen. De andere bloedsuiker verlagende tabletten NIET innemen. 	<ul style="list-style-type: none"> Als u Metformine gebruikt hoort u bij de preoperatieve screening of u deze wel of niet mag innemen. De andere bloedsuiker verlagende tabletten NIET innemen.
GLP1 tablet/ injectie	<ul style="list-style-type: none"> Geen aanpassing. 	<ul style="list-style-type: none"> Geen aanpassing.
Kortwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> Niet spuiten. 	<ul style="list-style-type: none"> Spuit bij het licht ontbijt 50% van de normale dosering.
Mix- insuline bij diabetes type 2 Let op: heeft u diabetes type 1, type 3 en LADA: overleg met de diabetesverpleegkundige.	<ul style="list-style-type: none"> Niet spuiten. 	<ul style="list-style-type: none"> Spuit bij het licht ontbijt 50% van de normale dosering
Middellangwerkende insuline bij diabetes type 2 Let op: heeft u diabetes type 1: overleg met de diabetesverpleegkundige.	<ul style="list-style-type: none"> Niet spuiten. 	<ul style="list-style-type: none"> Spuit bij het licht ontbijt 50% van de normale dosering.
Insuline met GLP1	<ul style="list-style-type: none"> Niet spuiten. 	<ul style="list-style-type: none"> Spuit bij het licht ontbijt 50% van de normale dosering.
Insulinepomp	<ul style="list-style-type: none"> Geen bolus in de ochtend. Basaalstand 75% . 	<ul style="list-style-type: none"> Bij het licht ontbijt 50% bolus. Basaalstand 75%.

Langwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> Als u in de ochtend spuit: 75% van de normale dosering. Als u in de avond spuit: 100% van de normale dosering. Het maakt niet uit of u vóór of na 12:00 uur wordt opgenomen.
Ultra langwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> Als u in de ochtend spuit: 50% van de normale dosering. Als u in de avond spuit: 100% van de normale dosering. Het maakt niet uit of u vóór of na 12:00 uur wordt opgenomen.

De dag na de operatie

	Goed herstel na operatie, u kunt normaal eten en drinken	Na de operatie nog misselijk of u kunt nog niet goed eten of drinken
Bloedsuikerverlagende tabletten	<ul style="list-style-type: none"> U start voor de volgende maaltijd weer met de tabletten die u normaal gebruikt. 	<ul style="list-style-type: none"> Wacht met het gebruik van metformine, gliclazide en SGLT2-remmer tot u weer normaal kunt eten.

	Goed herstel na operatie, u kunt normaal eten en drinken	Na de operatie nog misselijk of u kunt nog niet goed eten of drinken
GLP1	<ul style="list-style-type: none"> • Geen aanpassing. 	<ul style="list-style-type: none"> • Geen aanpassing.
Kortwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Gebruikelijke dosering bij eerst volgende maaltijd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Niet spuiten als u niet eet • 50% van gebruikelijke dosering bij eerst volgende maaltijd.
Mix-insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Start met de dosering die u normaal spuit op de normale tijd. 	<ul style="list-style-type: none"> • Start met 50% van de dosering die u normaal voor uw maaltijd spuit.
Middellang werkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Start met de dosering die u normaal spuit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Start met 50% van de normale dosering.
Langwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Start met de normale dosering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Start met 75% van de normale dosering.
Ultra langwerkende insuline	<ul style="list-style-type: none"> • Start met de normale dosering. 	<ul style="list-style-type: none"> • Start met 50% van de normale dosering.
Insuline met GLP1	<ul style="list-style-type: none"> • Start met de dosering die u normaal spuit. 	<ul style="list-style-type: none"> • Start met 50% van de normale dosering.
Insulinepomp	<ul style="list-style-type: none"> • Na de operatie/onderzoek de pomp in normale basaal/dagstand terugzetten. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomp basaalstand op 75% laten staan.

GLP1 tabletten/injecties

- Semaglutide(Ozempic®, Wegovy®, Rybelsus®)
- Liraglutide (Victosa®, Saxenda®)
- Lixisenatide(Lyxumia®)
- Dulaglutide(Trulicity®)
- Exenatide(Bydureon®, Byetta®)
- Tirzepatide (Mounjaro)

SGLT2-remmer

- Empagliflozine (Jardiance®)
- Dapagliflozine (Forxiga®)
- Canagliflozine (Invokana®)

Insulinesoorten

Kortwerkende insuline

- Novo Rapid (aspart)
- Aspart/Sanofi (aspart)
- Fiasp (aspart)

- Apidra (glulisine)
- Humalog (lispro)
- Lispro Sanofi (lispro)
- Lyumjev (lispro)
- Humuline Regular (insuline gewoon)
- Insuman Rapid (insuline gewoon)

Mix insuline

- Novomix 30/50/70 (aspart - protamine)
- Ryzodeg (degludec - aspart)
- Humalog Mix 25/50 (lispro - protamine)
- Insuman comb 15/25/50
- Humuline 30/70

Middellangwerkende insuline

- Insulatard (isofaan)
- Humuline NPH (isofaan)
- Insuman Basal (isofaan)

Langwerkende insuline

- Abasaglar (glargine)
- Lantus (glargine)
- Suliqua (glargine)
- Levemir (detemir)

Ultralangwerkende insuline

- Tresiba (degludec)
- Toujeo (glargine)

Insuline met GLP1

- Xulpophy (insuline degludec/liraglutide)
- Suliqua (insuline glargine/Lixisenatide)

Heeft u nog vragen?

Neem dan contact op met de zorgverlener die uw diabetes behandelt.

Praktische tips

MijnJBZ

Via MijnJBZ (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz>) kunt u zelf een deel van uw persoonlijke en medische gegevens inzien die in het JBZ over u bekend zijn. Zie ook: Wat kan ik in MijnJBZ zien?

(<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/mijnjbz/wat-kan-ik-in-mijnjbz-zien>)

Opleidingsziekenhuis

In het JBZ leiden we verpleegkundigen, coassistenten, artsen en andere zorgverleners op. Dit betekent dat bij uw afspraak soms meerdere zorgverleners aanwezig zijn. En het kan zijn dat u onderzocht of behandeld wordt door een zorgverlener in opleiding (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/opleidingsziekenhuis-met-wie-heeft-u-een-afspraak>). Deze zorgverlener werkt altijd onder

supervisie van een gekwalificeerde zorgverlener.

Bekijk uw zorgverzekering

Controleer zelf vóór een afspraak in het JBZ of uw zorg wordt vergoed:

- Bekijk hier (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/tarieven>) met welke zorgverzekeraars het JBZ een contract heeft.
- Het hangt ook af van uw polis of uw zorgverzekeraar alle zorg volledig vergoedt.
- Onze zorg valt voor volwassenen onder het wettelijk eigen risico. Dit betekent dat u ieder jaar eerst een bedrag zelf moet betalen, voordat uw zorgverzekeraar kosten gaat vergoeden.

Gegevens delen

Wilt u dat zorgverleners buiten het Jeroen Bosch Ziekenhuis uw medische gegevens kunnen inzien? Dan moet u het JBZ toestemming geven (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/gegevens-delen>) om uw gegevens beschikbaar te stellen.

Betrokken afdelingen

Anesthesiologie (<https://www.jeroenboschziekenhuis.nl/afdelingen/anesthesiologie>)

Code ANE-066